

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาสำหรับ **จำเลย**

จำเลย หมายถึง บุคคลซึ่งถูกฟ้องต่อศาลแล้วโดยข้อหาว่ากระทำความผิด

สิทธิของจำเลยตามกฎหมาย

- สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็วต่อเนื่องและเป็นธรรม
- สิทธิที่จะได้รับการตั้งทนายความแก่ต่างในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาในศาลชั้นต้นตลอดจนชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา และขอให้ศาลตั้งทนายความให้ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
- สิทธิที่จะปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
- สิทธิที่จะตรวจดูสิ่งที่ยื่นเป็นพยานหลักฐานและคัดสำเนาหรือถ่ายรูปสิ่งนั้นๆ
- สิทธิที่จะตรวจดูสำนวนการไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาของศาลและคัดสำเนาหรือขอรับสำเนาที่รับรองว่าถูกต้อง โดยเสียค่าธรรมเนียม
- สิทธิที่จะตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในการสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน
- สิทธิในการคัดค้านผู้พิพากษาที่พิจารณาคดี
- สิทธิที่จะคัดค้านการถอนฟ้องของโจทก์
- สิทธิที่จะไม่ถูกดำเนินคดีซ้ำ
- สิทธิที่จะไม่ยอมให้โจทก์อ้างจำเลยเป็นพยาน
- สิทธิที่จะร้องขอให้ศาลปล่อย ถ้ามีการคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- สิทธิที่จะร้องขอให้ศาลปล่อยชั่วคราว
- สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาคำสั่งศาลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว
- สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและสืบพยานในศาลโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย
- สิทธิที่จะได้รับการอ่านและอธิบายฟ้องให้ฟัง
- สิทธิที่จะไม่ยอมให้การต่อศาล
- จำเลยซึ่งเป็นคนยากจนมีสิทธิขอสำเนาคำพิพากษาซึ่งรับรองถูกต้องโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม
- สิทธิที่จะจัดให้ล่ามหรือล่ามภาษามือ
- สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล
- จำเลยซึ่งต้องขังหรือจำคุกอยู่ในเรือนจำมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อพคตภายในกำหนด

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพใน **คดีอาญา**

กระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา หมายถึง การให้ความรู้และการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนผู้มีอรรถคดี ผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหาย พยาน ตลอดจนผู้มาติดต่อราชการศาลตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

บุคคลผู้พึงได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกระบวนการพิจารณาทางอาญา ได้แก่ ผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหาย พยานและประชาชนทั่วไป

ศาลยุติธรรมทั่วประเทศได้ดำเนินการจัดตั้ง **“ศูนย์คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญา”** โดยศาลจะดำเนินการดังต่อไปนี้

- ศาลจะจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เบื้องต้นแก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีและผู้มาติดต่อราชการศาลเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินคดี กระบวนการพิจารณา การปล่อยชั่วคราว สิทธิของผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหาย และพยานตามกฎหมาย
- ศาลจะแจ้งให้ผู้เสียหายทราบถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายขั้นตอนการดำเนินคดี
- ศาลจะจัดให้มีการให้ความรู้แก่ผู้ต้องหาในชั้นมัดฟ้อง ผ่าขัง เพื่อให้ทราบถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย
- ผู้พิพากษาต้องอ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟังโดยละเอียดอย่างเคร่งครัด ให้ความรู้แก่จำเลยเพื่อให้จำเลยทราบถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายตลอดจนการบรรเทาความเสียหายแก่ผู้เสียหาย
- กรณีที่มีผู้เสียหายประสงค์จะได้รับการบรรเทาความเสียหายทั้งจำเลยสำนึกในการกระทำความผิดและต้องการบรรเทาผลร้ายศาลพึงจัดให้มีการไกล่เกลี่ย

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาสำหรับ **พยาน**

สิทธิของพยานตามกฎหมาย

- สิทธิที่จะไม่ตอบคำถามที่อาจทำให้พยานต้องดำเนินคดีอาญา
- สิทธิที่จะขอสืบพยานล่วงหน้า
- สิทธิขอความคุ้มครองพยานตามมาตราการทั่วไปคุ้มครองให้พยานได้รับความปลอดภัยรวมถึงการจัดให้พยานอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัย ปกปิดข้อมูลที่สามารถระบุตัวพยานได้
- สิทธิขอความคุ้มครองพยานตามมาตราการพิเศษโดยการดำเนินการให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัย
- สิทธิที่ได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดเนื่องจากการที่เป็นพยานบุคคล
- พยานพึงมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบกระทรวงการคลัง
- ในการดำเนินการต่างๆ ของศาลผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ศาลพึงให้เกียรติแก่พยาน
- ศาลชั้นต้นต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในเขตอำนาจประสานงานแก้ไขเหตุขัดข้องต่างๆ เพื่อให้พยานมาเบิกความต่อศาลตามกำหนดนัด
- ในคดีอาญาเมื่อพยานที่ไปขอเท็จจริงในฐานะพยานคัดค้านการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยด้วยเกรงว่าจะได้รับอันตรายหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากการปล่อยชั่วคราวศาลต้องพิจารณาข้อคัดค้านดังกล่าวประกอบด้วย
- ก่อนหรือหลังจากที่พยานเบิกความถ้าพยานแจ้งขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับการมาเป็นพยานศาลให้เจ้าหน้าที่ศาลรับดำเนินการตามสมควรแล้วแต่กรณี
- ก่อนเข้าเบิกความต่อศาลให้เจ้าหน้าที่ศาลแจ้งให้พยานทราบถึงสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ของพยานตลอดจนให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนในการเบิกความต่อศาล
- ห้ามมิให้คู่ความหรือบุคคลที่มีได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีทำการบันทึกภาพ ถ่ายภาพของพยานในขณะที่พยานรับดำเนินการตามสมควรแล้วแต่กรณี
- ก่อนเข้าเบิกความต่อศาลให้เจ้าหน้าที่ศาลแจ้งให้พยานทราบถึงสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ของพยานตลอดจนให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนในการเบิกความต่อศาล
- ห้ามมิให้คู่ความหรือบุคคลที่มีได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีทำการบันทึกภาพ ถ่ายภาพของพยานในขณะที่พยานรับดำเนินการตามสมควรแล้วแต่กรณี
- การสืบพยาน ศาลควรสอบถามคู่ความถึงช่วงเวลาที่ยานจะสะดวกมาเบิกความแก่ศาล

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔
The Criminal Court for
Corruption and Misconduct Case,
Region IV

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ในคดีอาญา

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔

(อาคารศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น)

ถนนศูนย์ราชการ ตำบลในเมือง

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๔๓๒๔ ๖๘๕๐ - ๑ โทรสาร ๐ ๔๓๒๔ ๖๘๕๒

Email : cccm4@coj.go.th

www.cccm4.coj.go.th

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาสำหรับผู้ต้องหา

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดแต่ยังมิได้ถูกต้องต่อศาล

สิทธิของผู้ต้องหาตามกฎหมาย

- สิทธิที่จะพบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะและได้รับการจัดหาทนายความให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
- สิทธิที่จะให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
- สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
- สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย
- สิทธิที่จะได้รับการแจ้งสิทธิที่ตนมีอยู่ตามข้อ ๑ ถึง ข้อ ๔ จากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
- ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกเกิน ๓ ปี ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะไม่ยินยอมให้พนักงานสอบสวนเก็บตัวอย่างเลือด เนื้อเยื่อ ผิวหนัง เส้นผม หรือขน น้ำลายปัสสาวะ อุจจาระ สารคัดหลั่ง สารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของร่างกายหรือตรวจตัวผู้ต้องหา
- สิทธิที่จะได้รับการแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่า ผู้ต้องหากระทำความผิดแล้ว จึงแจ้งข้อหาให้ทราบ
- สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็วต่อเนื่องและเป็นธรรม
- สิทธิที่จะมีโอกาสแก้ข้อหาและแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์
- สิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้หรือขอให้การในชั้นศาลเนื่องจากคำให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี
- สิทธิที่จะได้รับการแจ้งสิทธิจากพนักงานสอบสวน ก่อนถามคำให้การของผู้ต้องหา
- สิทธิที่จะได้รับการจัดหาล่ามหรือล่ามภาษามือ
- สิทธิที่จะขอให้ปล่อยตัวชั่วคราวถ้ามีการค้ำประกันที่มีชอบด้วยกฎหมาย
- สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งศาลที่สั่งไม่อนุญาตปล่อยตัวชั่วคราว
- สิทธิที่จะได้รับทราบคำสั่งไม่ฟ้องคดีผู้ต้องหา
- สิทธิในการร้องขอต่อพนักงานอัยการเพื่อขอทราบสรุปพยานหลักฐาน พร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี
- สิทธิที่จะได้รับทราบคำสั่งไม่ฟ้องคดีผู้ต้องหา พักคดีภายในกำหนด

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาสำหรับผู้เสียหาย

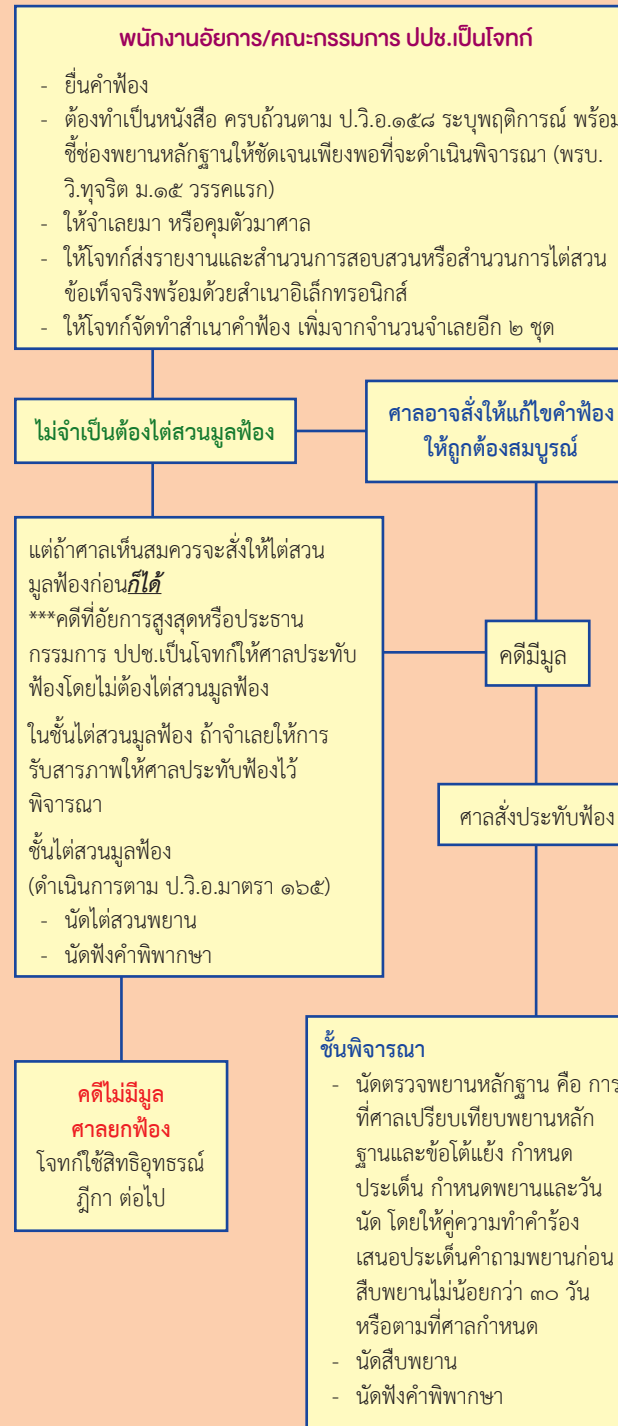
ผู้เสียหาย หมายถึง บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องมาจากการกระทำผิดฐานใดฐานหนึ่งรวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทน เช่น ผู้แทนนิติบุคคล

สิทธิของผู้เสียหายตามกฎหมาย

- สิทธิในการร้องทุกข์และถอนคำร้องทุกข์
- สิทธิในการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาได้ด้วยตนเองและถอนฟ้องคดีอาญา
- สิทธิในการเป็นโจทก์ฟ้องและถอนฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา
- สิทธิในการเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ
- สิทธิในการยอมความในคดีความผิดต่อส่วนตัว
- สิทธิที่จะยื่นคำร้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์โดยขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ (ในกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๔/๑ แล้ว เมื่อศาลชั้นต้นนัดฟังคำพิพากษาให้ส่งหมายนัดฟังคำพิพากษาไปยังผู้เสียหายด้วยและหากศาลพิพากษายกฟ้องคดีอาญาหรือพิพากษาให้ค่าเสียหายไม่เต็มตามขอให้แจ้งถึงสิทธิในการอุทธรณ์คำร้องในส่วนแพ่งด้วย)
- สิทธิที่จะไม่ต้องตอบคำถามซึ่งโดยตรงหรืออ้อมอาจทำให้ผู้เสียหายในฐานะพยานถูกฟ้องคดีอาญา
- สิทธิให้จัดหาล่ามหรือล่ามภาษามือ
- ผู้เสียหายที่เป็นโจทก์หรือเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการมีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาได้
- สิทธิตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตนเมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว
- สิทธิคัดค้านการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

แผนผังการดำเนินคดี กรณีพนักงานอัยการเป็นโจทก์

แผนผังการดำเนินคดี กรณีราษฎรเป็นโจทก์

